

Tvoja digitalna načela

Ta vodnik te bo poučil o evropskih digitalnih pravicah in načelih.
V digitalnem svetu se lahko sklicuješ na te pravice in načela.

Tvoja digitalna načela

To je načrt Evropske unije, s katerim želi zagotoviti, da si vključen in varen na spletu.

Evropska unija (EU) je skupina 27 držav, ki medsebojno sodelujejo

S to zloženko se boš seznanil s **svojimi pravicami** na internetu.

Internet je prostor, kjer lahko prebereš, si ogledaš, poslušаш, igraš ali preprosto brskaš po stvareh, ki jih delijo ljudje z vsega sveta.

EU želi zagotoviti, da se na spletu lahko **vsi** zabavajo, pridobivajo informacije in se učijo, pri tem pa so **varni in zaščiteni**.

EU želi zagotoviti, da:

Ti tehnologija in internet na splošno pomagata pri učenju, zabavi in povezovanju s prijatelji in družino.

Ima vsakdo **pravico do povezave** z internetom.

Ima vsakdo **pravico do učenja digitalnih spretnosti** pri vsaki starosti, da lahko uporablja internet varno in na zanj najboljši način.

EU želi zagotoviti, da:

Se učenci naučijo uporabljati internet in se vsi naučijo **razlikovati med dejstvi in lažnimi novicami**, kot so zgodbe, ki ti poskušajo namerno posredovati lažne informacije.

Ima vsakdo **pravico do pravičnih pogojev pri spletnem delu**, pa naj bo to poletna zaposlitev, prva zaposlitev po šoli ali zaposlitev pozneje v življenju.

Internet in tehnologija **zdrružujeta ljudi**, namesto da jih razdvajata.

EU želi zagotoviti, da:

Umetna inteligenca (AI) je tehnologija, ki stoji za funkcijami, kot so samodejno popravljanje, klepetalnice in digitalni pomočniki.

Podatkovna analitika omogoča združevanje številnih podatkov, tako da lahko razumemo kompleksna vprašanja in poiščemo rešitve zanje.

Internet stvari prek senzorjev in programske opreme z internetom povezuje fizične predmete, kot so hladilniki, avtomobili ali ure, tako da jih lahko uporabljaš na daljavo in z njihovo pomočjo zbiraš podatke.

To so vse odlične nove tehnologije, vendar še vedno potrebujejo **pravila**.

Nove tehnologije, kot so umetna inteligenca, podatkovna analitika in internet stvari **spoštujejo pravice vseh**.

EU želi zagotoviti, da:

Veš, kdaj komuniciraš z **umetno inteligenco in algoritmi**, ki jih nekatera spletna mesta uporabljajo za prikaz vsebine, in **ne odločajo namesto tebe**.

Algoritmi delujejo tako, da se na podlagi podatkov o uporabnikih odločijo, katero vsebino ali priporočila jim bodo prikazali na podlagi njihovih preferenc.

Internet prispeva k temu, da je **demokratska razprava pravična**, tako da **lahko vsakdo sodeluje**.

Lahko spregovoriš in spoštljivo izraziš svoja stališča do drugih na spletu.

EU želi zagotoviti, da:

Je internet vzpostavljen tako, da malim podjetjem **z novimi zamislimi zagotovi enake možnosti** za uspešno poslovanje na spletu.

Ste ti in vsi drugi **na spletu varni, zavarovani in zaščiteni** pred vsebino in stiki, ki bi vas lahko motili in povzročili, da ste zaskrbljeni, žalostni, jezni ali ustraševani.

Se **vsebina**, ki jo vidiš na spletu, **ujema s tvojo starostjo in zanimanji**, tako da se počutiš varnega pri uporabi družbenih medijev in obiskovanju spletnih mest.

Imaš na spletu **široko izbiro storitev**.

EU želi zagotoviti, da:

Imaš pravico do **zasebnosti na spletu** in ljudje ne morejo vohuniti za tabo.

Si varen pred nevarnimi **spletnimi kibernetскими grožnjami**, kot so neželena sporočila, virusi, ki lahko poškodujejo tvoj računalnik, in ljudje, ki se v spletu pretvarjajo, da so ti ali nekdo drug.

Digitalne naprave, kot so telefoni in prenosni računalniki, **ne škodujejo okolju**, ljudje lahko razumejo vpliv svojih naprav na okolje in jih enostavno popravijo ali reciklirajo.

Ta otrokom prijazna različica evropskih digitalnih pravic in načel je bila izdelana v sodelovanju z otroki samimi.

Center za otrokove pravice iz univerze Queen's University v Belfastu na Severnem Irskem je k sodelovanju pri ustvarjanju te knjižice povabil skupino mladih iz šole v Dublinu na Irskem.

Evropska komisija bi se rada še posebej zahvalila: srednji šoli Bremore Educate Together, dijakom Albertu, Alessii, Benisonu, Emily, Kingsleyju, Nikole, Oghale in Simonu, ter profesorici Sarah-Jane.

Rokopis, dokončan januarja 2023

Ta dokument ni uradno stališče Evropske komisije.

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2023

© Evropska unija, 2023

Politiko ponovne uporabe dokumentov Evropske komisije ureja Sklep Komisije 2011/833/EU z dne 12. decembra 2011 o ponovni uporabi dokumentov Komisije (UL L 330, 14.12.2011, str. 39). Če ni drugače navedeno, je ponovna uporaba tega dokumenta dovoljena na podlagi licence Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To pomeni, da je ponovna uporaba dovoljena, če je ustrezno naveden vir in so označene morebitne spremembe.

Za uporabo ali reprodukcijo elementov, ki niso v lasti Evropske unije, je morda treba za dovoljenje zaprositi neposredno imetnike pravic.

Tukaj igrajte igro digitalnih načel na spletu!

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-principles>

Urad za publikacije
Evropske unije

© Evropska unija, 2023

Print

ISBN 978-92-76-57486-6

doi:10.2759/846501

KK-04-22-086-SL-C

PDF

ISBN 978-92-76-57479-8

doi:10.2759/014325

KK-04-22-086-SL-N